

7/2542

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
 Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.13.APK.0.10.00.00/320 - 1946
KONU: Yazılı Soru Önergesi

02 12 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

ILGI : 11.05.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-5555 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Adana Milletvekili Prof. Dr. Gaye ERBATUR'a ait 7/2542 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) ve Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) istatistiklerine göre, Türkiye'de yılda yaklaşık olarak **75.000 iş kazası** olmaktadır. SSK verilerine göre, iş kazası ve meslek hastalığı vakalarında, bir önceki yıla göre % 4 oranında ve ölüm vakalarında ise % 12 oranında azalma meydana gelmiştir. ILO İstatistik Yıllığı verilerine göre ise, Ülkemizdeki son 10 yıldaki ölümlü iş kazası oranları, 100.000 sigortalı işçi sayısı başına 43.5 düzeylerinden 18.5 düzeylerine gerilemiştir.

24.07.2003 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 4947 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Teşkilatı Kanunu ile, Bakanlığımız birimleri arasında yer alan İşçi Sağlığı Daire Başkanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne dönüştürülmüş ve çalışma hayatının denetimi dışında kalan çok çeşitli ve kapsamlı görevlerin yerine getirilmesi söz konusu Genel Müdürlüğe verilmiştir. Böylece, iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri, günümüzün gereksinimlerine ve dinamizmine uyum sağlayacak bir yapıya kavuşturulmuştur.

Bu kapsamda, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalar sonucunda, 15.01.2004 tarihinde başlatılan ve Avrupa Birliği nezdinde yürütülmekte olan, Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliğinin yeniden yapılandırılması ve İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ile ona bağlı İSGÜM'ün desteklenmesi projesi halen sürdürülmektedir. 2004 ve 2005 yıllarında 2 yıl olarak uygulanacak olan proje süresi boyunca, tüm sosyal taraflar, üniversiteler ve sivil toplum örgütlerinin de katıldığı kapsamlı eğitim programları düzenlenecektir. Bu programlar dahilinde, ülke çapında gerçekleştirilecek olan iş sağlığı ve güvenliği bilinçlendirme eğitimleriyle, iş kazaları ve meslek hastalıklarının en aza indirgenmesi amaçlanmaktadır.

Bu arada, 10.06.2003 tarihinde 4857 sayılı yeni İş Kanunu yayımlanmıştır. Ayrıca, gerek bu Kanun gereğince ve gerekse yine aynı tarihte yayımlanan Avrupa Birliğine Uyum Çalışmaları Ulusal Programı kapsamında olmak üzere, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak toplam 24 adet Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikler, iş sağlığı ve güvenliğine yeni bir bakış açısı getirerek, iş yönetimi tarafından alınan

kararlara çalışanların katılımı, alınacak önlemler konusunda çalışanlara danışma, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tüm konularda çalışanların bilgilendirilmesi ve eğitimlerinin sağlanması ve işyerlerinde risk analizi ve risk değerlendirmesi çalışmalarının yapılarak risk yönetimi mekanizmasının oluşturulması, ayrıca, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği işçi temsilcisinin görevlendirilmesi hükümlerinin uygulanmasını öngörmektedir.

Buna göre, tüm iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı, Avrupa Birliği normlarına uygun hale getirilmiştir.

Ayrıca, VIII inci 5 Yıllık Kalkınma Planında da yer aldığı şekilde, işyeri hekimliği müessesesi yeniden yapılandırılmış ve işyeri hekimlerinin eğitimi ve sertifikalandırılması uygulamaları da, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı uhdesinde gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Yine, getirilen yeni bir düzenleme ile, işyerlerinde iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların istihdam edilmesi zorunluluğu da uygulamaya konulmuş bulunmaktadır.

Diğer taraftan, VIII inci 5 Yıllık Kalkınma Planında yer alan ve üçlü ve çoklu yapılanmaların oluşturulması ve işletilmesi amacıyla, Avrupa Birliği nezdinde sürdürülen iş sağlığı ve güvenliği projesi kapsamında Ulusal Danışma Kurulu oluşturulmuş ve bu Kurul ilk toplantısını Mart-2004 ayı içerisinde gerçekleştirmiştir. Söz konusu Kurul, projenin tamamlanması süresine kadar, Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyine dönüştürülecek ve süreklilik kazanacaktır.

İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması konusunda, tüm Türkiye genelinde yılın 12 ayında, gerek programlı olarak ve gerekse program dışı ihbar, şikayet, işletme belgesi talebi ve iş kazası ve meslek hastalığı incelemeleri olmak üzere kapsamlı denetimler gerçekleştirilmektedir. Halen, 290 olan iş sağlığı ve güvenliği ile görevli İş Müfettişi sayısı, bu yıl içerisinde alınması planlanan 50 İş Müfettişi Yardımcısı ile birlikte 340'a ulaşacaktır. Bu çerçevede yapılan denetimler ağırlıklı, kapsamlı ve etkin olarak gerçekleştirilmektedir. Mevzuata uygunsuzluk durumlarında ise, idari para cezası ile işin durdurulması ve işyerinin kapatılması gibi çeşitli yaptırımlar uygulanmaktadır. Ancak, Türkiye genelinde iş sağlığı ve güvenliği sisteminin tam olarak yerleştirilebilmesi ve dolayısıyla iş kazaları ve meslek hastalıkları oranının indirgenmesinin sağlanabilmesi için asıl yapılması gerekenin ise toplumsal bilincin yükseltilmesinin sağlanması ve bunun için de İlköğretim ve Liseler ile Üniversitelerin ilgili bölümlerinde eğitim ve öğretim programları konulması ve ayrıca tüm çalışan ve çalıştırılanlara yönelik olarak yaygın, sistemli ve kapsamlı eğitim faaliyetlerinin sürdürülmesi gerekmektedir.

Bu cümleden olmak üzere, Bakanlığımız, özellikle 2004-2005 yıllarını kapsayan Avrupa Birliği nezdindeki iş sağlığı ve güvenliği projesi öncülüğünde yoğun eğitim faaliyetlerini sürdürmeye başlamıştır.

İşyerlerine Uzmanlık gerektiren Eğitim çalışmaları, Bakanlığımız Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Merkezi Başkanlığı koordinasyonunda 1984 yılından beri düzenli olarak sürdürülmektedir. 2004 yılı içerisinde yayımlanmış olan Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Sağlanması Hakkında Yönetmelik gereğince de, bu eğitimler çok daha kapsamlı ve sistematik bir hale getirilmiştir. Ayrıca işyeri hekimleri ve iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların eğitimleri de yine aynı Başkanlık tarafından sağlanmaktadır.

Ayrıca, İŞKUR tarafından yürütülen işgücü yetiştirme faaliyetlerinden biri de çalışan işgücüne yönelik işletmelerde düzenlenen eğitim seminerleridir. Bu seminerlerle; işgücünün işletme ve verimlilik kültürü ile kalite ve iş güvenliği bilinci artırılarak yüksek performansla ulaşmasına, ilk ve orta kademe yöneticilerinin yöneticilik ve eğiticilik niteliklerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan